

N:o 164.

Af herrar **G. A. E. Kronlund** och **G. Thavenius**, om anslag till Svenska Turistföreningen för beredande af förbättrade kommunikationer i de lappländska fjällen m. m.

Fosterlandskärleken har inga fastare rötter än kärleken till hembygden och kärleken till hemlandets natur. Att fostra och uppamma hembygdskänslan och naturkänslan är därför ett arbete i fosterlandets tjänst, hvilket icke lätt kan öfverskattas. Sedan många år tillbaka utföres i detta land ett sådant arbete, som väl vunnit uppmärksamhet, ja äfven beundran, men som ännu icke af statsmakterna uppmuntrats eller befordrats på sådant sätt, som sakens vikt enligt vår mening kräfver. Vi syfta härmed på Svenska Turistföreningens verksamhet. Denna förenings årsskrift är en kär vän i många tusental svenska hem; med sina skildringar och bilder ger den för hvarje år ett nytt stycke af vårt fädernesland åt dess inbyggare, låter dem andligen tillägna sig den jord som är deras, men som de icke känna, skänker dem natur- och kulturbilder af största intresse, ägnade att fördjupa kunskapen om landet, att väcka hägen till att lära känna mer och mer däraf, att rotfästa kärleken till detsamma. Turistföreningens »geografiska bilder», som erhållas för ett pris af endast 1 öre per styck och därigenom äro tillgängliga för hvarje barn, dess skioptikonbilder, som spridts till ett stort antal af våra skolor och tjäna undervisningen i hembygdskunskap som det yppersta åskådningsmaterial — dess resehandböcker, som göra det möjligt att af en nöjes- och rekreationsresa draga verklig, för lifvet fruktbringande kunskap om olika orters förhållanden, dess planschverk och broschyrer, som i utlandet i de vidaste kretsar

sprida kunskapen om Sverige — allt är förtjänt af vårt lifligaste erkännande.

Men hvad som måhända framför allt annat är Svenska Turistföreningens storverk, det är att den genom sina anordningar i vår lappska fjällvärld öppnat densamma för det öfriga Sveriges inbyggare. Lapplands fjäll och floder, som ännu vid tidpunkten för Turistföreningens tillkomst voro nästan lika oåtkomliga som då Linné under svåra mödor genomströfvade landet, ha nu på många ställen gjorts åtkomliga för en hvar med ordinära kroppskrafter och god hälsa försedd person. Ja, äfven för de mindre starka och härdiga har föreningen genom sin bekanta, utmärkta turiststation Abisko sörjt, så att de kunna få del af naturnjutningar, som eljest varit dem oåtkomliga. Att sommarsnälltåget till Lappland under sistlidna sommar — efter förutgående mindre lyckade försök — kunde bära sig, och att man i år vågar utvidga det till dagligt, torde bero i ej ringa mån på Turistföreningens anordningar utmed järnvägen. Hur många af de svenskar, som under andra omständigheter skulle i främmande land sökt vederkvickelse, hafva ej genom Turistföreningens årsskrift och genom dess anordningar i Jämtlands och Lapplands fjälltrakter föranledts att begifva sig till dessa! Betydelsen häraf för dem själfva och för fosterlandet torde ej behöfva närmare utvecklas.

Frågar man hur det varit möjligt att uträtta allt detta utan anlitage af offentliga medel, så lär svaret lyda: genom klokt och omtänksamt handhafvande af årsafgifterna — föreningens enda inkomstkälla. Vi ha förfrågat oss om, huruvida föreningen ej har inkomster af sin förlagsverksamhet, och fått oss meddeladt, att denna till följd af det låga priset på publikationerna i allmänhet lämnar endast — förlust. Föreningens arbetskapital utgöres allenast af öfverskottet af årsafgifterna, sedan föreningsmedlemmarna fått sitt. Att härmed kunnat uträttas så mycket som verkligen skett är förvånansvärdt.

Emellertid, området för föreningens verksamhet är kolossalt och växer för hvarje år. Strömmen af sydsvenskar, som vilja lära känna det nordliga Sverige, blir ständigt större. Det blir trängt i fjällhyddorna och många äro de fjälleder, som väl vore förtjänta af att besökas, men som ännu äro otillgängliga. Nödiga utvidgningar, reparationer och nybyggnader, som af de fjällresande efterlängtas, kan föreningen, efter hvad vi erfarit, på grund af bristande medel

ej utföra. Lapplands måhända allra härligaste trakter, de som ligga omkring Stora Lulevatten, äro endast nödtorftigt tillgängliga, och den nybyggnad, som vid Stora Sjöfallet, vårt praktfullaste natursceneri, vore af behovet i hög grad påkallad, har måst anstå. Med hänsyn bland annat till det förslag, som framlagts af herrar naturskyddskommitterade och som innebär afsättandet af ett större område till nationalpark just i dessa trakter, synes det särskildt påkalladt att nejden kring Stora Sjöfallet blir lättare tillgänglig än nu. Ty meningen med en nationalpark är väl ändock, att den skall besökas. A andra sidan synes det oss, som om ingen institution vore mera ägnad att taga hand om ödemarkskommunikationerna i fjällregionen än Svenska Turistföreningen. Hvad den i detta afseende redan gjort synes borga för ett fortsatt arbete, där praktisk omtänksamhet förenar sig med hänsyn till hvad man skulle kunna kalla naturens värdighet.

På dessa grunder och då föreningen på af oss framställd förfrågan förklarar sig icke kunna utan understöd af offentliga medel utvidga sin verksamhet i Lapplands fjällområden, vilja vi hemställa,

att ett anslag af förslagsvis tjugutusen kronor måtte ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att uppå ansökan af Svenska Turistföreningen utbetalas till denna af 1909 års stat att emot redovisningsskyldighet till Kungl. Maj:t användas för beredande af förbättrade kommunikationer och uppehållsställen för turister i de lappländska fjällen.

Stockholm den 26 januari 1908.

G. Kronlund.

Gottfr. Thavenius.
